

**ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ ÖNLİSANS VE LİSANS
PROGRAMLARI İÇİN ULUSLARARASI ÖĞRENCİ
KABUL VE KAYIT YÖNERGESİ**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1- (1) Yönergenin amacı, Yükseköğretim Kurulu tarafından Fakülte/ Yüksekokul/ Meslek Yüksekokullarının bölüm/programlarına ayrılan uluslararası öğrenci kontenjanları esas alınarak Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesine yapılacak başvurular ile kabul ve kayıt koşullarını düzenlemektir.

Bu Yönerge, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesine bağlı Önlisans ve Lisans programlarına Uluslararası öğrenci adaylarının başvuru, kabul ve kayıt koşullarına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) Yönerge;

- 14/10/1983 tarih ve 2922 sayılı Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilere İlişkin Kanuna,
- 30/04/1985 tarih ve 18740 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilere İlişkin Yönetmeliğe,
- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 17/03/2010 tarihli Genel Kurul Kararına,
- 11/04/2012 tarih ve 28261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6287 sayılı Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Yönergede geçen;

- T.C.: Türkiye Cumhuriyetini,
- KKTC: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini,
- Rektörlük: Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörlüğünü,
- Senato: Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Senatosunu,
- Birim: Uluslararası öğrenci kabul edecek fakülte, yüksekokul, konservatuar veya meslek yüksekokulunu,
- ISPARTAYÖS: Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Uluslararası Öğrenci Seçme Sınavını,
- ÖSYM : T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezini,
- TÖMER: Türkçe Dil Öğretimi Merkezlerini,
- Uluslararası Aday Öğrenci: Bu yönergede belirtilen başvuru özelliklerini taşıyan ve başvuran öğrenciyi,
- Uluslararası Öğrenci: Bu yönergede belirtilen koşullara göre kabul edilen öğrenciyi,
- Ulusal ve Uluslararası İlişkiler Genel Koordinatörlüğü: Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı birimi,
- Üniversite: Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesini,
- Yönetim Kurulu: Birim Yönetim Kurulunu,
- YADYO: Yabancı Diller Yüksek Okulunu,
- TÜYÖS: Türkiye'de bulunan üniversitelerce yapılan diğer YÖS sınavlarını ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Uluslararası Öğrenci Sınavı, Başvuru Koşulları, Sınavlar ve Taban Puanları, Başvuru için Gerekli Belgeler, Kontenjanlar, Değerlendirme, Sonuçların Açıklanması, Kayıtlar ve kayıt için gerekli belgeler, Eğitim Öğretime Başlama ve Devam Etme

Uluslararası Öğrenci Sınavı

MADDE 4 - (1) ISPARTAYÖS'ün yapılması ve akademik takvimdeki yeri Senato tarafından karara bağlanır.

- ISPARTAYÖS, Koordinatör Başkanlığında Sınav Hazırlık ve Uygulama Komisyonu tarafından yürütülür.
- ISPARTAYÖS başvuru ve sınav tarihleri, sınavın yapılış şekli, içeriği, başvuru koşulları ile değerlendirmeye esas olacak taban puanlar Sınav Hazırlık ve Uygulama Komisyonu tarafından belirlenir ve ilan edilir.
- ISPARTAYÖS sonuçları, sınav tarihini izleyen 1 (bir) eğitim-öğretim yılı için geçerli sayılır.
- ISPARTAYÖS, anlaşma yapılan ve sınav yapılması uygun görülen ülkelerde ve diğer sınav merkezlerinde yapılabilir.

Başvuru Koşulları

MADDE 5- (1) Lise son sınıfta olmaları ya da mezun durumda bulunmaları koşuluyla **EK-1**'de belirtilen sınav sonuçlarına sahip ve aşağıdaki şartları taşıyan bireylerin başvuruları kabul edilir:

- Yabancı uyruklu olanlar,
- Doğumla Türk vatandaşı olup da İçişleri Bakanlığında Türk vatandaşlığından çıkma izni alanlar ve bunların Türk vatandaşlığından çıkma belgesinde kayıtlı reşit olmayan çocuklarının Türk Vatandaşlığı Kanunu uyarınca aldığı Tanınan Hakların Kullanılmasına İlişkin Belge sahibi olduklarını belgeleyenler, (5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 7. Maddesinde "(1) Türkiye içinde veya dışında Türk vatandaşı ana veya babadan evlilik birliği içinde doğan çocuk Türk vatandaşıdır" hükmü bulunmakta olup, yurt dışından kabul kontenjanlarına başvuracak adayların Türk Vatandaşlığı Kanunu incelemelerinde yarar bulunmaktadır.)
- Yabancı uyruklu iken sonradan kazanılan vatandaşlık ile T.C. vatandaşlığına geçenler / bu durumdaki çift uyruklular, 01/02/2013 tarihinden önce yurtdışında ortaöğretime devam eden TC uyruklu öğrencilerden ise ortaöğretiminin (lise) son üç yılını KKTC hariç yabancı bir ülkede tamamlayanlar (ortaöğretiminin (lise) tamamını KKTC dışında yabancı bir ülkedeki MEB nezdinde açılmış olan Türk okullarında tamamlayanlar dahil),
- 01/02/2013 tarihinden sonra yurt dışında ortaöğretime başlayan adayların yurt dışından kabul kontenjanlarına ortaöğretiminin (lise) tamamını KKTC hariç yabancı bir ülkede tamamlayanlar (ortaöğretiminin (lise) tamamını KKTC dışında yabancı bir ülkedeki MEB nezdinde açılmış olan Türk okullarında tamamlayanlar dahil),
- KKTC uyruklu olup; KKTC'de ikamet eden ve KKTC'de ortaöğrenimini tamamlayan GCE AL, sınav sonuçlarına sahip olanlar ile 2005-2010 tarihleri arasında diğer ülkelerdeki kolej ve liselere kayıt yaptırıp eğitim olarak GCE AL, sınav sonuçlarına sahip olanlar.

Senato Tarihi :05.02.2019
Toplantı No :15
Karar No :04
Yönerge No :15

2) Aşağıda belirtilen adayların başvuruları kabul edilmez:
a) T.C. uyruklu olup ortaöğreniminin tamamını Türkiye'de veya KKTC'de tamamlayanlar,
b) KKTC uyruklu olanlar (ortaöğreniminin tamamını KKTC liselerinde bitirip GCE AL sonucuna sahip olanlar ile 2005-2010 tarihleri arasında diğer ülkelerdeki kolej ve liselere kayıt yaptıran eğitimci olarak GCE AL sınav sonuçlarına sahip olan veya sahip olacaklar hariç),
c) 1. Maddenin b bendinde tanımlanan doğumla ilk uyruğu T.C. olan çift uyruklular (ortaöğretiminin tamamını KKTC dışında yabancı bir ülkede tamamlayanlar /ortaöğretiminin tamamını KKTC dışında yabancı bir ülkedeki Türk okullarında tamamlayanlar hariç),
d) Uyruğundan biri KKTC olan çift uyruklular (ortaöğreniminin tamamını KKTC liselerinde bitirip GCE AL sonucuna sahip olanlar ile 2005-2010 tarihleri arasında diğer ülkelerdeki kolej ve liselere kayıt yaptıran eğitimci olarak GCE AL sınav sonuçlarına sahip olan veya sahip olacaklar hariç),
e) Türkiye'deki büyükelçilikler bünyesinde bulunan okullar ile Türkiye'de bulunan yabancı liselerde öğrenimlerini gören T.C uyruklu olan veya 1. Maddenin b bendinde tanımlanan doğumla ilk uyruğu T.C olan çift uyruklu bireylerin başvuruları kabul edilmez.

3) Üniversitemizin belirlediği aşağıdaki özel koşulları taşıyan bireylerin başvuruları kabul edilir:
a) Uluslararası Öğrencilerin dünyada kabul gören ve **EK-1**'de sunulan sınav sonuçlarına sahip olanların,
b) Türkiye'de eğitim gören ve Liseyi Türkiye'de bitiren Yabancı Uyruklu Öğrencilerden ÖSYM sınav sonuçlarına sahip olanların,
c) Kabul edilen sınavlarla başvuru yapan adaylardan kalan kontenjanlara yerleştirilmek üzere ulusal sınavları ile ülkelerinde eşdeğer bir programa yerleşmiş olanların,
d) Üniversitede Uluslararası Öğrenciler için yapılan ve **EK-1**'de gösterilen ISPARTAYÖS sınavı taban puanına sahip olanların.

Sınavlar ve Taban Puanları

MADDE 6- (1) Yurt dışından kabul edilecek öğrencilerin Üniversite programlarına kabul edilebilmeleri için, başvurdukları program türüne göre girmiş oldukları ulusal ve/veya uluslararası sınavların listesi ve alacakları taban puanlar **EK-1**'de verilmiştir.

(2) Üniversite giriş sınavı statüsünde olan sınavların (SAT, ÖSYM) geçerlilik süresi 2 (iki) yıldır. ISPARTAYÖS'ün geçerlilik süresi 1 (bir) yıldır.

(3) Lise bitirme sınavları statüsünde olan sınavlar (**Abitur, International Baccalaureate, GCE, MATURA, Uluslararası Bilim Olimpiyatları**) süresiz geçerlidir.

(4) **EK-1**'deki tabloda verilen sınavların taban puanları Senato kararı ile değiştirilebilir. Gerek görüldüğü takdirde bu liste Senato tarafından yenilenir.

Başvuru Esasları

MADDE 7- (1) Senato tarafından belirlenen başvuru şartları, başvuru tarihleri, başvuruda istenecek belgeler ve Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanan kontenjanlar, akademik takvimde belirlenen tarihlerde Üniversite web sayfasında ilan edilir.

(2) Başvurular, ilanda belirtilen tarihler arasında Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Ulusal ve Uluslararası İlişkiler Genel Koordinatörlüğü web sayfasından çevrimiçi (online) olarak yapılır.

(3) Gecikmelerden dolayı son başvuru tarihinden sonra ulaşan başvuru belgeleri işleme konulmaz.

(4) Başvuru koşullarını taşımayan adayların başvuruları değerlendirmeye alınmaz.

Senato Tarihi :05.02.2019
Toplantı No :15
Karar No :04
Yönerge No :15

Başvuru için Gerekli Belgeler

MADDE 8- (1) Başvuru için adaylardan aşağıdaki belgeler istenir:

- Başvuru Formu (her aday en fazla 5 (beş) programa başvuru yapabilir)
- EK-1**'deki sınavların birinden alınmış geçerli sınav sonuç belgesinin fotokopisi
- Lise diplomasının fotokopisi veya lise diplomasını almamış olan adayların mezun olacakları tarihi gösteren, öğrenim görmekte oldukları ortaöğretim kurumu tarafından verilen resmi belgenin fotokopisi
- Mezuniyet not ortalamasını gösteren belgenin (Transkript-Not durum belgesi) Türkçe veya İngilizceye çevrilmiş fotokopisi
- Pasaport fotokopisi
- Bir (1) adet fotoğraf
- Sınav sonuç belgesinin fotokopisi

(2) Başvuru koşullarını taşımayan adayların başvuruları değerlendirmeye alınmaz.

Kontenjanlar

MADDE 9- (1) Uluslararası öğrenci kontenjanları tüm programlar için ilgili birim kurulları tarafından belirlendikten sonra Senato tarafından onaylanır ve Yüksek Öğretim Kuruluna bildirilir. Programların uluslararası öğrenci kontenjanları, ilgili programın önceki yıl ÖSYM'de ilan edilen öğrenci sayısının %2'sinden düşük, %50'sinden yüksek olmamak üzere belirlenir.

(2)Kontenjanlar Üniversitenin Ulusal ve Uluslararası İlişkiler Genel Koordinatörlük web sayfasında yayımlanır.

(3)Üniversite ilan edilen kontenjanları doldurup doldurmamakta serbesttir.

(4)Uluslararası öğrenci kabulü için bir programa ayrılan kontenjanı tercih eden olmaması veya kontenjanın dolmaması halinde boş kalan kontenjanlar, Senato kararıyla diğer bölüm /program kontenjanlarına aktarılabilir.

Değerlendirme

MADDE 10- (1) Başvuruları kabul edilen adayların değerlendirilme ve yerleştirilmeleri aşağıda açıklanan şekilde Rektörlükçe oluşturulan komisyon tarafından merkezi olarak yapılır

- Adayların EK1'deki sınav sonuçları nispi başarı düzeylerine dönüştürülür ve sınav türlerine göre katsayılar uygulanarak, tek bir toplam puan elde edilir. Adaylar tercihleri doğrultusunda bu toplam puana göre merkezi sistemle asil ve yedek olarak kontenjanlara yerleştirilir.
- Değerlendirme sonucu eğitim dili Türkçe olan bir programa yerleştirilen öğrencilerden Türkçe yeterlik belgesi istenir ve TÖMER koşulları uygulanır.
- Değerlendirme sonucu yabancı dille eğitim yapan programlar ile derslerin en az %30'u yabancı dille verilen programlara yerleştirilen öğrencilerden yabancı dil yeterlik belgesi istenir ve YADYO koşulları uygulanır.
- Derslerin en az %30'u yabancı dille verilen programlara yerleştirilen öğrencilerden yabancı dil yeterlik belgesi ile birlikte Türkçe yeterlik belgesi istenir. Dil yeterlilik belgelerine sahip olmayan öğrencilere TÖMER ve YADYO koşulları uygulanır.
- Başvuru koşullarını sağlamış olmak programa kabul edilmeyi gerektirmez.

Sonuçların Açıklanması

MADDE 11- (1) Yerleştirme sonuçları, akademik takvimde belirtilen tarihte Üniversite web sayfasında ilan edilir ve adaylara e-posta aracılığıyla kabul yazısı gönderilerek onlardan kayda gelip gelmeyeceklerini beyan etmeleri istenir. Kayda geleceklerini beyan eden adaylara vize alabilmeleri için Ulusal ve Uluslararası İlişkiler Genel Koordinatörlüğü tarafından düzenlenen resmî kabul mektubu gönderilir. Belirtilen süre içinde kayda geleceklerini beyan etmeyen adayların kaydı yapılmaz ve yedek listedeki adayların yerleştirilmesi yapılır. Sonuçlar, Rektörlükçe onaylandıktan sonra adaylara, müracaat ettikleri birimlere ve Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına duyurulur. Kayıt olan öğrenciler ile ilgili bilgiler Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına bildirilir.

Kayıtlar ve kayıt için gerekli belgeler

MADDE 12- (1) Kayıt için gerekli belgeler şunlardır:

- Lise diplomasının aslı,
 - Lise diplomasının Türk liselerinden alınan diplomalara denk olduğunu gösteren, Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri veya Konsolosluklarından ya da Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı'ndan alınacak "Denklik Belgesi,"
 - Mezuniyet not ortalamasını gösteren belgenin aslı ve Türkçe veya İngilizceye çevrilmiş Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçilikleri veya Konsolosluklarından onaylı örneği,
 - Başvuruda kullanılacak sınav sonuç belgesinin aslı ve Türkçe veya İngilizceye çevrilmiş
 - Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliklerinden ya da Konsolosluklarından onaylı örneği,
 - Resmî kimlik ya da pasaportun kimlik bilgilerini gösteren sayfasının onaylanmış örneği,
 - Katkı payı ücretinin yatırıldığını gösteren banka dekontu,
 - Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliklerinden veya Konsolosluklarından alınacak "Öğrenci Vizesi" (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları ve lise eğitimlerini Türkiye'de bitirenler hariç)
 - 12 adet vesikalık fotoğraf,
 - Varsa uluslararası geçerliliği olan Yabancı Dil ve Türkçe yeterlik belgesi,
 - Yabancı uyruklular kimlik numarası,
 - Eğitimlerini sürdürmelerini temin edecek tutarın üstünde bir gelire sahip olduğuna ilişkin belge.
- (2) Kayıt işleminin yapılabilmesi için gerekli belgelerin asıllarının sunulması zorunludur.
- (3) Kayıt hakkını kazanan adaylardan, ilan edilecek kayıt süresi içinde kaydını yaptırmayanlar kayıt hakkını kaybetmiş sayılırlar.

Eğitim Öğretime Başlama ve Devam Etme

MADDE 13- (1) Üniversiteyi kazanan ve Türkçe bir programa yerleştirilen öğrencilerin o programda eğitimlerine başlayabilmeleri için aşağıdaki Türkçe yeterlilik düzeyini belirleyen şartları sağlamış olmaları gerekmektedir:

- Isparta TÖMER veya YÖK tarafından kabul edilmiş Türkçe eğitimi veren merkezlerden alınan ve adayın başarılı olduğunu ispatlayan bir belgeye sahip olmak,
- Eğitim ve öğretim yılı başında Isparta Uygulamalı Bilimler TÖMER tarafından yapılan Türkçe yeterlik sınavında başarılı olmak.
- Türkçe yeterlik düzeyi aşağıdaki şekilde değerlendirilir.

I.C2, C1, B1 ve B2 düzeyleri: Türkçe düzeyleri yeterlidir ve kayıt hakkı kazandığı programda eğitime başlarlar.

Senato Tarihi :05.02.2019
Toplantı No :15
Karar No :04
Yönerge No :15

II.A1 ve A2 düzeyleri: Eğitime başlamak için Türkçe düzeyleri yeterli değildir. Bu durumda olanlar Isparta TÖMER’de Türkçe dil eğitimi alırlar ve Türkçe düzeylerini B1 veya daha üst düzeye çıkardıkları takdirde kayıt hakkı kazandıkları programda eğitime başlarlar.

d) Öğretim dili Türkçe olan liselerden mezun olan öğrencilerden Türkçe yeterlik belgesi aranmaz.

(2) Öğrencinin eğitim sonunda mezun olması için C1 seviyesinde olması gerekir. Bir başka programa geçiş yapmak isteyen uluslararası öğrenciler kayıt oldukları yılın ekim ayından önce geçiş yapmak istedikleri programın son başvuru dönemindeki yerleşen en düşük puanlı öğrencinin puanına eşit veya daha yüksek yerleştirme puanına sahip olmak ve başvurdukları programlarda boş kontenjan bulunması koşuluyla program değiştirmek amacıyla başvuruda bulunabilirler. Değerlendirme bu yönergenin 9. Maddesinde belirtildiği şekilde yapılır. Program değiştirme bir defa ile sınırlıdır.

(3) Bir başka üniversiteden yapılacak yatay geçiş başvuruları Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesinin Önlisans ve Lisans Düzeyindeki Programlar Arasında Yatay Geçiş Esaslarına İlişkin Yönergesine tabidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Katkı Payı / Öğrenim Ücreti

MADDE 14- (1) Üniversiteye yurtdışından kabul edilen öğrencilerden alınacak öğrenim ücreti Yükseköğretim Genel Kurulunun 17/03/2010 tarihli toplantısında belirlenen "Yurtdışından Öğrenci Kabulüne İlişkin “Esaslar” uyarınca Üniversite Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

Diğer Hükümler

MADDE 15- (1) Uluslararası öğrenciler, eğitim-öğretim ve sınav ile ilgili konularda, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümlerine tabidirler.

(2) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hallerde, ilgili diğer mevzuat hükümleri ile Yükseköğretim Kurulu, Senato ve birimlerin ilgili kurullarının kararları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 16- (1) Bu yönerge Senato'da kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17- (1) Bu yönerge Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.

Senato Tarihi :05.02.2019
Toplantı No :15
Karar No :04
Yönerge No :15

EK-1.

ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERİN SEÇİMİNDE DİKKATE ALINACAK BAŞARI SINAVLARINA AİT ALT VE ÜST SINIR PUANLARI

ORTAÖĞRETİM NOT ORTALAMASI

1. Başvuruların değerlendirmeye alınabilmesi için, önkoşul olarak bireylerin yüz (100) üzerinden elli (50) başarı notuna karşılık gelen bir orta öğretim not ortalamasına sahip olmaları gerekir.

ÜNİVERSİTE GİRİŞ SINAVLARI

1. Ön lisans programları için TYT'den ilgili puan türünde 150 veya lisans programları için YKS'den ilgili puan türünde 180 veya daha fazla puan almış olmak şartı aranır.
2. SAT-1 (Scholastic Assessment Test) sınavından toplam en az 1000 puan ve en az 500 Matematik puanı almış olmak şartı aranacaktır.
3. ACT (American College Testing) sınavından en az 21 puan almış olmak,
4. Lisans programlarına başvurabilmek için ISPARTAYÖS sınavından en az 50, önlisans programlarına başvurabilmek için en az 40 veya daha yüksek puan almış olma şartı aranır.

LİSE BİTİRME SINAVLARI

1. ABITUR sınavından en az 4 puan almış olmak,
2. IB (International Baccalaureate) diplomasına sahip ve diploma notu en az 28 olmak,
3. Fransız Bakaloryası (French Baccalaureate) diplomasına sahip ve diploma notu en az 12 olmak,
4. GCE AL sınavından başvuru programla ilgili alanda en az 3 sınav sonucunun bulunması koşuluyla Mühendislik Fakültesi için en az C, diğer lisans programları için en az D, Meslek Yüksekokulları için en az E düzeyinde puan almış olmak,
5. Avusturya Matura Diplomasına (Matura Reifezeugnis) sahip olmak ve diploma notu en az 4 puan olmak,
6. İtalya Maturita Diplomasına (Diploma di Maturita) sahip olmak ve diploma notu 100 üzerinden 60 puan olmak.

DİĞER

1. TÜBİTAK'ın tanıdığı ve katıldığı uluslararası bilim olimpiyatlarında altın, gümüş ve bronz madalya almış olmak.

Tablo 1: Uluslararası Öğrencilerin Seçiminde Dikkate Alınacak Başarı Sınavlarına Ait Alt ve Üst Sınır Puanları

SINAV/ NOT ORTALAMALARI		EN DÜŞÜK PUAN	EN YÜKSEK PUAN
1	ÖSYM	150	-
2	ISPARTAYÖS (Lisans)	50	100
3	ISPARTAYÖS (Önlisans)	40	100
4	TÜYÖS	50	100
5	SAT I	1000	1600
6	ABITUR	4	1
7	ACT	21	36
8	IB	28	42
9	FRANSIZ BAKALORYASI DİPLOMASI	12	20
10	GCE AL (Başvurulan programla ilgili alanda en az 3 sınav	E (40)	A+ (100)
11	Avusturya Matura (Matura Reifezeugnis) diploması (ters ölçek)	4	1
12	İtalya Maturita (Diploma di Maturita) diploması (ters ölçek)	60	100